

Ölümünün 77. yılında MEHMET AKİF'İ HATIRLAMAK

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 18 Aralık 2013 07:59 -

Türkiye’de hiçbir siyasi akım Kurtuluş Savaşı’nı tek başına veremezdi. Ne İttihatçılar, ne Türkçüler ve İslamcılar, ne komünistler, ne de modernist laikler. Hepsi güçlerini birleştirmeli, kendilerine inanan halk kitlerini tam bağımsızlık ilkesi çevresinde toplamalı ve hareke geçirmeliydiler. 23 Nisan 1920’de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün bu akımların toplandığı bir yerdi.

Asıl mesleği baytarlık olup İstanbul’da yayımlanan Sebilürreşat dergisinin “başyazarı”, Şeyhülislamlığa bağlı Fetva dairesinin başkâtibi, İslamcı şair Mehmet Akif, Mustafa Kemal Paşa’nın Ali Şükrü Bey’le gönderdiği haber üzerine, Meclis’in açıldığı günlerde Ankara’ya geldi. Zaten 15 yıldır yoksulların çektiği acıları terennüm, bu milletin uğradığı felaketlere karşı feryat ediyor, cami kürsülerinde milleti birliğe ve mücadeleye çağırıyordu. Yalnız Çanakkale Şehitleri şiiiri değil, birçok manzumesi gönüllere kazınmıştı. Birinci Dünya Savaşı’nda Hicaz çöllerinde Arapları, Almanya’da Rus ordusundan alınmış Müslüman esirleri kazanmaya çalışmıştı. Şimdi Türklerin ve İslamların millî köleliğe düşmemeler için kendine iş çıkmıştı.

Hem Biga’dan, hem Burdur’dan mebus seçildi. O Burdur mebusluğunu tercih etti ancak Meclis kürsüsüne biri yemin etmek için iki kez çıktı. Cami cami gezerek Müslümanları vatan savunmasına çağırırdı. Önce İslamiyet adına bazı kıpırdanmaların görüldüğü Konya’ya gitti. Aymazları aydınlattı. Sonra Burdur’da gezdi, konuştu.

İstiklal Marşı’nı yazmasına yaklaşık daha dört ay vardı. Kastamonu’yu mekân edindi. Sebilürreşat dergisi de klişesini ve harflerini alarak Eşref Edip tarafından bu kente taşınmış ve yayınına kaldığı yerden devam ediyordu.

5 Kasım 1920 Cuma günü Kastamonu’nun ünlü Nasrullah Camii kürsüsüne çıktı. Amacı Sevr Anlaşması’nı halka anlatmaktı. Halk bu kölelik anlaşmasını şimdiye kadar başka kimseden bu kadar açık ve anlaşılır biçimde dinlememişti. Herkes dehşet içindeydi. Ortalığı müthiş bir heyecan kaplamıştı. Birçok insan ağlıyordu. Akif de hiç bu kadar heyecanlı konuşmamıştı. Heyecandan nefesi kesiliyordu. Camiden çıktıktan sonra cemaat etrafını sardı. Heyecan, geçtikleri Kastamonu caddelerini sardı.

Kastamonu Matbaası, günlerce Akif’in konuşmasının yayımlandığı Sebilürreşat dergisini bastı. Bu kentte yayımlanan Açıksöz gazetesi, Sebilürreşat’ın basılmasına fırsat vermek için kendi yayınına erteledi. Dergi Anadolu’nun bütün illerine, sancak ve kazalarına, valilere, mutasarrıflara,

Ölümünün 77. yılında MEHMET AKİF'İ HATIRLAMAK

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 18 Aralık 2013 07:59 -

---

kaymakamlara ve müftülere gönderildi. Bunlar Anadolu'nun bütün camilerinde, toplantı yerlerinde yüksek sesli kişilere okutturuldu. Anadolu'da yayımlanan diğer gazeteler tarafından iktibas edildi. Ayrıca broşür ve kitap biçimlerinde basılarak köylere varıncaya kadar cephelere gönderildi, Ankara'da yeniden on binlerce nüsha basıldı.

Mehmet Akif, bu konuşmasında Avrupaların ikiyüzlülüğünü ve Sevr anlaşmasının niteliklerini anlattıktan sonra halkı birlik olmaya teşvik ediyor ve müttefik olarak da iki kuvveti gösteriyordu. İslam dünyası ve Bolşeviklik. Söyledikleri aynı zamanda Milli Mücadele önderlerinin politikasıydı.

Şöyle diyordu:

"Kuvvetlerinin, kudretlerinin pek büyük olduğunu bildiğimiz düşmanlarımızın önünde bugün iki müthiş tehlike var:

Biri, onların kendi tabirlerine göre İslam tehlikesi, diğeri Bolşevik tehlikesi!

EZİLEN İSLAM DÜNYASI EMPERYALİZMİ TEHDİT EDİYOR

İslam tehlikesini herifler çoktan beri hesaba katmışlardı da ona göre ellerinden gelen tedbiri tatbikten geri durmamışlardı. Lakin altı yedi seneden beri devam eden bu harp, birçok hesapları alt üst etti. Birçok tahminler yanlış çıktı. Bugün İngilizler artık müstemlekelerdeki İslamlardan eskisi gibi emin olamıyorlar. Mahkûm milletler, hâkim milletler elinde ne büyük bir kuvvet olduklarını bu sefer gözleriyle gördüler. Kanlarını, canlarını kimlerin hesabına döktüklerini anladılar. (...) Bugün cihan eski cihan değil. Hele Asya hiç bildiğimiz halde bulunmuyor. Bilumum Şark'ta, bilhassa Müslümanlarda büyük bir intibah, bir uyanıklık mevcut. Asya'nın

Ölümünün 77. yılında MEHMET AKİF'İ HATIRLAMAK

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 18 Aralık 2013 07:59 -

şimal (kuzey) kısmında yaşayan dindaşlarımız kâmilten denilecek derecede silahlı, kalanı da bir taraftan silahlanıyor, fikirler gittikçe değişiyor. İstiklal sevdaları her yerde uyanıyor. İşte bütün bu hareketler İslam tehlikesi namı altında düşmanlarımızı titretiyor.”

Akif, ikinci tehlikeyi de şu sözlerle anlatıyor:

BOLŞEVİKLİK MÜTTEFİKİMİZDİR

“İkinci tehlikeye gelince: Bolşeviklik denilen bu hareket Avrupa'nın doğrudan doğruya kalbine çevrilmiş bir silahtır. Senelerden beri sosyalistlik namı altında için için kaynarak Avrupa hükümetlerini ürkütüp duran bu hareket bugün Rusya'da yanardağlar gibi alevler saçmaya başladı. Bu yangının kıvılcımları Paris, Londra, Roma ufuklarına dağılır, oralarda yer yer yangınlar çıkarır oldu. Çünkü hükümetleri ne kadar çabalasa, zaten böyle bir yangın için Avrupa'nın her tarafında istinat (dayanak) vardı, hazırlık vardı. Sermaye sahipleri arasındaki gerginlik son senelerde, bilhassa bu muharebe esnasında son dereceyi bulmuştu. Ruslar ön ayak olarak çarı, çarlığı asilzadelerin bitmez tükenmez imtiyazlarını, servetlerini, sâ mânlarını hak ile yeksan edince, Avrupa'daki sosyalistler de ayaklanmaya azmettiler. Bu adamlar diyor ki: (...) Artık beşeriyet buna tahammül edemez, artık sefil mahiyetleri bütün çıplaklığıyla meydana çıkan bütün bu teşkilatı, bütün bu müessesatı yıkmalı, yerine yenilerini koymalıdır.

Benim bu kürsüden söyleyecek bir sözüm varsa o da o Garp medeniyeti dediğimiz o rezil âlemin bir an evvel hâk ile yeksan olmasından ibarettir. Avrupa hükümetlerini titreten Bolşeviklik tehlikesi, bizler gözlerimizi açmak suretiyle âlemi İslam hakkında tehlikeli değil, bilhassa istifade olunacak bir fırsattır. (...) Bolşeviklerin Garp medeniyetini yıktıkları gün, bizim esaslı hiçbir şeyimiz sarsılacak değildir. (...) Bizim Bolşeviklerden korkmamıza mahal olmadığı gibi Bolşevik olmaya ihtiyacımız da yoktur. (...) Bolşeviklerle ittifak edebiliriz. Garp'ın âlemi beşeriyeti (insanlık dünyasını), bilhassa biz Müslümanları ezmek için kuvvet almakta oldukları o melun zulüm müesseselerini yıkmak hususunda Bolşeviklere yardım da ederiz. (...) Böyle bir ittifaktan biz ne kadar istifade edersek Ruslar da o derece müstefit olacaklardır.”

Ölümünün 77. yılında MEHMET AKİF'İ HATIRLAMAK

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 18 Aralık 2013 07:59 -

GÜN GEÇİP DEVRAN DÖNÜNCE...

Gün geçti, devran döndü, Kurtuluş Savaşı başarıya ulaştıktan sonra, yeni rejim yüzünü Avrupa'ya çevirdi, İslam dünyasına ise sırtını döndü. 1925'te herkesin susturulduğu Takriri Sükûn uygulamaları başlayınca Mehmet Akif Mısır'a gitti, orada Türkçe öğretmenliği yaptı. Kur'anı Türkçeye çevirmeye başladı. Vatan hasretine dayanamayıp 1936'da İstanbul'a döndü, bir süre hasta yattıktan sonra 27 Aralık 1936'da öldü. Devlet, bu ölümle ilgilenmedi! Onu son yolculuğuna İstiklal Marşı eşliğinde vefakâr bazı gençler uğurladılar.

Gene günler geçti, devranlar döndü, İkinci Dünya Savaşı bitti. Türkiye Kurtuluş Savaşı sırasında dayandığı müttefiklerden ikincisi olan Sovyetler Birliği'ne de sırtını döndü. Emperyalistlerin askeri örgütü NATO'ya girdi. Tarih de artık NATO'nun ihtiyaçlarına göre yazılmaya başlandı. Ömer Rıza Doğrul "Mehmet Akif Ersoy, Kur'anı Kerim'den Ayetler" adlı 1976'da basılan kitabında yukarıda verdiğimiz metnin Bolşeviklerle ittifak yapılması gerektiğini anlatan kısımlarlarını atladı. Nedense, metinde geçen Bolşeviklik kelimesi de komünistlikle değiştirildi. Ahmet Kabaklı da Mehmet Akif'le ilgili kitabında aynı şeyi yaptı. Bu kaynaklara dayanılarak yayımlanan bütün kitaplarda aynı durum tekrarlandı. Metni Sebilürreşat'tan aktardığını ileri süren Mustafa Eski, "Milli Mücadele'de Mehmet Akif Kastamonu'da" (1983) kitabında da nedense aynı yola başvurdu. Neyse ki Sebilürreşat'ın bazı kütüphanelerde koleksiyonu vardı ve onu okumayı bilenler bulunuyordu.

Sormakta haksız mıyız? İstiklal Marşı'nın yazarı Mehmet Akif kimlerin şairi olmayı hak etmektedir? ABD ordusuyla birlikte Irak'a, Suriye'ye, Libya'ya askerî müdahale için can atanların mı, yoksa... (15.12.2013)

Kaynaklar:

1. Sebilürreşat, Cilt 18, Sayı 464, 25 Teşrinisani (Kasım) 1920.

Ölümünün 77. yılında MEHMET AKİF'İ HATIRLAMAK

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 18 Aralık 2013 07:59 -

---

2. Eşref Edip, Mehmet Akif, Hayatı, Eserleri ve 70 Muharririn Yazıları, İstanbul, 1938, Asar ilmiye Kütüphanesi Neşriyatı.

3. Mehmet Kaplan vd., Devrin Yazarlarının Kalemile Millî Mücadele ve Gazi Mustafa Kemal, C. I, 1980, Kültür Bakanlığı Yayını.

4. Zeki Sarıhan, Mehmet Akif, İstanbul, 1996, Kaynak Yayınları.